

Modlitwy za kapłanów

Modlitwa Marty Robin.

O Jezu, Najwyższy Kapłanie, Boski Arcykapłanie! Ty, który w niewypowiedzianym porywie miłości do ludzi pozwoliłeś, by z Twego Najświętszego Serca wytrysnęło kapłańskie chrześcijaństwo, zechciej nadal przelewać, coraz obficiej w twych kapłanach orzeźwiający, uświęcający i przebóstwiający strumień nieskończonej miłości.

Żyj w nich, tak jak żyłeś w Twej Najdroższej Betanii. Spraw, by utożsamili się z Tobą, przemień ich wszystkich w Ciebie. Uczyń ich świętymi i boskimi jak Ty. Uczyń ich przez Twoją łaskę doskonałymi narzędziami Twego Miłosierdzia i Twojej Miłości. Działaj w nich, razem z nimi i poprzez nich, i spraw, aby cali odziani Tobą przez wierne naśladownictwo Twoich wspaniałych cnót, dokonywali wszyscy, w Twoje imię i mocą Twojego Ducha, dzieł, które Ty sam dokonałeś dla zbawienia świata.

O Jezu, powróć do nas, króluj nad nami poprzez Twoich kapłanów. Odżyj w nich prawdziwie, całkowicie, przedłużaj samego siebie poprzez nich i na nowo przebiegnij świat ucząc, przebacząc, pocieszając, błogosławiąc, uświęcając, zbawiając, zawiązując na nowo więzi Miłości między Sercem Boga i sercem człowieka. **Amen.**

Modlitwa św. Urszuli Ledóchowskiej.

O Jezu, Odwieczny Arcykapłanie, Boski Ofiarniku, który w niezrównanym porywie miłości dla ludzi, Twych braci, sprawiłeś, że chrześcijańskie kapłaństwo wytrysnęło z Boskiego Serca Twego, nie przestawaj wlewać w Twych kapłanów ożywczych strumieni Twojej nieskończonej miłości. Żyj w nich, o Panie, przeistaczaj ich w siebie, uczyń ich mocą łaski swojej narzędziami swego miłosierdzia. Działaj w nich i przez nich i spraw, by przyoblekłszy się zupełnie w Ciebie przez wierne

naśladowanie Twych godnych uwielbienia cnót, wykonywali mocą Twego imienia i Twego ducha uczynki, któreś sam zdziałał dla zbawienia świata.

Boski Odkupicielu dusz, spojrzysz, jak wielu jest jeszcze pogrążonych w ciemnościach błędu. Policz owieczki zbłąkane, krążące nad przepaścią, wejrzyj na tłumy ubogich, głodnych, nieświadomych i słabych, jęczących w opuszczeniu. Wracaj do nas, o Jezu, przez Twych kapłanów. Ożyj w nich rzeczywiście, działaj przez nich i przejdź znowu przez świat ucząc, przebacząc, pocieszając, poświęcając się i nawiązując na nowo święte więzy miłości łączące Serce Boże z sercem człowieczym. **Amen**

Poświęcenie figury św. Anny

□W najbliższą niedzielę, którą będziemy przeżywać jako odpust ku czci św. Norberta, patrona naszej parafii, podczas uroczystej sumy odpustowej dokonamy poświęcenia nowej figurki św. Anny. Poświęcenia dokona Gwardian z Góry św. Anny o. Nikodem. Figura pozostanie w naszym kościele parafialnym i na co dzień będzie takim widzialnym łącznikiem z naszym kościołem św. Anny.

□Figura została zakupiona w Częstochowie i najprawdopodobniej pochodzi z jakiegoś kościoła na zachodzie, który został zamknięty. Według oceny znawców została wykonana na początku XIX w. Po zakupieniu została poddana renowacji oraz dorobiono nową konsolę. Święta Anna z naszego kościoła na górcie jest przedstawiona jako ta, która prowadzi za rękę córkę Matkę Najświętszą. Natomiast figura, którą poświęcimy w niedzielę, która pozostanie w kościele parafialnym, przedstawia klasyczne wyobrażenie św. Anny, która jest w towarzystwie swej córki

Maryi i Jej Syna, Pana Jezusa.

□W kościele św. Anny gromadzimy się w każdą niedzielę, a w sezonie letnim także we wtorki, nie licząc uroczystości pogrzebowych i innych. Jak powiedziano wyżej, nowa figura będzie nam towarzyszyć przez cały rok podczas codziennych liturgii, zwłaszcza Eucharystii, w naszej świątyni parafialnej. Święta Anna będzie nam przypominać tę wielką świętą naszą Patronkę, która gromadzi nas raz w roku, na wielkim odpuscie ku jej czci. Chcemy w ten sposób ożywić kult św. Anny, jeszcze bardziej ją przybliżyć do naszego codziennego życia, życia naszych rodzin i całej wspólnoty.

□Chcielibyśmy również przez to reaktywować i ożywić Bractwo św. Anny. Wypada, aby ta wielka nasza Patronka, przez cały rok gromadziła wspólnotę, która zechce naśladować wzór Matki Bożej i Babci naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Liczymy szczególnie na udział babć zatroskanych o los swoich dzieci, ale także swych wnuków. [ks. Proboszcz]

Odpusty z okazji Roku św. Franciszka z Asyżu

Ojciec Święty Leon XIV postanowił, że w okresie od 10 stycznia 2026 r. do 10 stycznia 2027 r. jest obchodzony Rok św. Franciszka, podczas którego wszyscy wierni chrześcijanie są zaproszeni do naśladowania przykładu Świętego z Asyżu, stając się wzorami świętości życia oraz niestrudżonymi świadkami pokoju. Penitencjaria Apostolska udziela odpustu zupełnego, na zwykłych warunkach, tym, którzy pobożnie wezmą udział w tym nadzwyczajnym Jubileuszu, stanowiącym niejako idealną kontynuację Jubileuszu Zwyczajnego Roku 2025. Wszyscy wierni,

którzy – z sercem wolnym od przywiązania do grzechu – nawiedzą w formie pielgrzymki jakikolwiek kościoł klasztorny franciszkanów lub miejsce kultu poświęcone św. Franciszkowi w dowolnej części świata mogą uzyskać odpust pod zwykłymi warunkami, zaś osoby w podeszłym wieku, chorzy oraz ci, którzy z poważnych powodów nie mogą opuszczać domu, będą mogli również uzyskać odpust zupełny, łącząc się duchowo z obchodami jubileuszowymi oraz ofiarując Bogu swoje modlitwy, cierpienia i dolegliwości.

Warunki zyskania odpustu. Przypominamy, że warunki uzyskania odpustu (dla siebie lub dla zmarłych) są następujące: (1) spowiedź sakramentalna w celu trwania w stanie łaski uświęcającej; (2) uczestnictwo we Mszy św. oraz przyjęcie Komunii św.; (3) nawiedzenie w formie pielgrzymki jakiegokolwiek kościoła klasztornego franciszkanów lub miejsca kultu poświęconego św. Franciszkowi w dowolnej części świata; (4) odmówienie wyznania wiary Credo i modlitwy Ojciec nasz; (5) modlitwa w intencjach Ojca Świętego.

Miejsca kultu św. Franciszka z Asyżu w naszej diecezji

(A) **Kościoły Ojców Franciszkanów:** sanktuarium św. Anny na Górze Świętej Anny, sanktuarium św. Józefa w Prudniku-Lesie, kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Borkach Małych; kościół pw. Trójcy Świętej w Opolu, kościół pw. św. Franciszka z Asyżu z Głogówku, kościół pw. św. św. Idziego i Bernardyna ze Sieny w Głubczycach, kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej w Ligocie Wielkiej, kościół pw. św. Wawrzyńca i Mikołaja w Lubiatowie, kościół pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Nysie, kościół pw. św. Paschalisa w Raciborzu-Płoni, kościół pw. Matki Bożej

Anielskiej w Raciborzu-Oborze, kościół pw. MB Różańcowej w Sarnowicach, kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Sękowicach, kościół pw. NSPJ w Zawadzkiem; (B) **Kościół parafialne:** kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Borkach Wielkich (jednocześnie Kościół Ojców Franciszkanów); kościół św. Franciszka z Asyżu i św. Jacka w Kędzierzynie-Koźlu (Cisowa); kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Komprachcicach; kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Nysie; (C) **Kościół filialne:** kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Regulicach (par. św. Elżbiety Węgierskiej w Nysie), kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Lasocicach (par. św. Klemensa Rzymskiego w Rusocinie); kościół pw. św. Franciszka w Zimnicach Małych (par. św. Jana Chrzciciela w Zimnicach Wielkich); kościół pw. Stygmatów św. Franciszka w Szumie (par. św. Józefa Robotnika w Zawiści); (D) **Inne kościoły i kaplice:** kościół pw. Stygmatów św. Franciszka w Głuchołazach, kościół pw. św. Franciszka z Asyżu w Malni; kaplica pw. św. Franciszka w „starym szpitalu” w Oleśnie; (E) **Domy zakonne Sióstr żyjących charyzmatem św. Franciszka,** w których jest kaplica: klasztory Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Maryi Nieustającej Pomocy znajdują się Krzyżanowicach, Krapkowicach-Otmęcie (par. Wniebowzięcia NMP), Luboszcach i Oleśnie; klasztor Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi jest w Kietrze (kościół klasztorny pw. Trzech Króli); klasztory Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego św. Franciszka są w Dobrzeniu Wielkim, Kamieniu Śląskim, Opolu (przy Domu Księży Emerytów i na ul. Szpitalnej) i w Opolu-Szczepanowicach (posiada kaplice w klasztorze i w DPS); klasztor Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi jest w Kopernikach.

Nabożeństwa majowe – piękna tradycja modlitwy maryjnej

Nabożeństwa majowe od wielu pokoleń zajmują szczególne miejsce w polskiej tradycji religijnej. Są one wyrazem czci wiernych wobec Najświętszej Maryi Panny, która w Kościele katolickim od wieków otaczana jest szczególną miłością i szacunkiem. W miesiącu maju, poświęconym Maryi, wierni gromadzą się w świątyniach, przy kapliczkach oraz przy krzyżach, aby wspólnie modlić się słowami *Litanii Loretańskiej* oraz śpiewać pieśni maryjne. Geneza nabożeństw majowych sięga XVIII wieku, kiedy w krajach Europy zaczęto szerzyć zwyczaj oddawania szczególnej czci Matce Bożej właśnie w maju. W Polsce tradycja ta bardzo szybko znalazła swoje miejsce w życiu religijnym parafii i rodzin. Z biegiem czasu majówki stały się nie tylko formą modlitwy, ale także ważnym elementem duchowego i kulturowego dziedzictwa naszego narodu.

Istotą nabożeństw majowych jest wspólna modlitwa, która pozwala wiernym zatrzymać się na chwilę w codziennym pośpiechu i skierować swoje myśli ku sprawom duchowym. Litania Loretańska, odmawiana podczas tych spotkań, ukazuje Maryję jako Matkę pełną dobroci, opiekunki i orędowniczki ludzi u Boga. Dla wielu osób uczestnictwo w majówkach jest źródłem pokoju serca, umocnienia wiary oraz okazją do głębszego przeżywania relacji z Bogiem.

Szczególny charakter nabożeństw majowych widoczny jest zwłaszcza w mniejszych miejscowościach i na wsiach, gdzie do dziś pielęgnowany jest zwyczaj gromadzenia się przy przydrożnych kapliczkach. Wspólna modlitwa mieszkańców staje się wówczas nie tylko świadectwem wiary, ale również wyrazem jedności lokalnej wspólnoty. To piękny przykład tego, jak religijna tradycja może łączyć pokolenia i budować więzi między ludźmi. Współcześnie nabożeństwa majowe nadal pozostają ważnym elementem życia religijnego wielu parafii. Choć

zmieniają się czasy i styl życia, potrzeba modlitwy, wyciszenia oraz duchowego umocnienia pozostaje niezmienna. Majowe spotkania przypominają, że w codzienności warto znaleźć chwilę na refleksję oraz zawierzenie swoich trosk Matce Bożej. Nabożeństwa majowe są więc nie tylko piękną tradycją, lecz także cennym świadectwem żywej wiary, która od pokoleń zajmuje ważne miejsce w sercach wiernych. [ks. Krzysztof]

Komunikat Biskupa Opolskiego na IV Niedzielę Wielkanocną

Drodzy Diecezjanie! Przed nami piękny czas nabożeństw majowych i czerwcowych, podczas których wychwalamy Matkę Najświętszą i oddajemy cześć Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Chciejmy w tym czasie gorliwie trwać na modlitwie w naszych świątyniach i domach, a także przy przydrożnych krzyżach i kapliczkach. Ośmielam się Was prosić o zjednoczenie się we wspólnej modlitwie w ważnych dla Kościoła i świata intencjach. W łączności z Ojcem Świętym Leonem XIV nie ustawajmy w gorącym wołaniu do Boga o dar pokoju dla całego świata. Wzorem ubiegłych lat, w czasie gdy młodzi ludzie przystępują do egzaminów i podejmują decyzje o wyborze drogi życiowej, prosimy z głęboką wiarą o nowe, święte i liczne powołania kapłańskie, zakonne i misyjne. Prośmy także o powołania do sakramentalnego małżeństwa, jak również o rozbudzenie w wiernych ducha jeszcze pełniejszego zaangażowania się w życie Kościoła, które można realizować w szczególny sposób poprzez posługę diakona stałego, akolity, lektora i teologa. Bardzo Was proszę, otaczajcie swoją ufną modlitwą Waszych duszpasterzy, którzy w tych dniach obchodzą kolejne rocznice przyjęcia święceń kapłańskich. W modlitwie kończącej litanię loretańską wybrzmiewają słowa: „Panie, nasz Boże, daj nam, sługom swoim,

cieszyć się trwałym zdrowiem duszy i ciała”. Zechciejmy więc przez wstawiennictwo Matki Bożej Uzdrawienia Chorych wołać o łaskę zdrowia duchowego i fizycznego dla nas wszystkich. Dziękując za dar modlitwy, udzielam pasterskiego błogosławieństwa.

† **Andrzej Czaja Biskup Opolski**

Tydzień Biblijny – zaproszenie do spotkania ze Słowem Bożym

Każdego roku w Kościele przeżywamy Tydzień Biblijny – szczególnie czas, który przypomina nam o wartości Pisma Świętego w życiu człowieka wierzącego. W natłoku codziennych obowiązków łatwo zapomnieć, że Biblia nie jest jedynie księgą religijną, lecz żywym słowem Boga skierowanym do każdego z nas.

Pismo Święte od wieków umacniało ludzi w wierze, dawało nadzieję w chwilach trudnych i wskazywało drogę tym, którzy szukali sensu życia. Choć zostało spisane wiele wieków temu, jego przesłanie pozostaje niezmiennie aktualne. To właśnie w nim odnajdujemy odpowiedzi na pytania o miłość, przebaczenie, cierpienie i prawdziwy pokój serca.

Tydzień Biblijny jest okazją, aby na nowo odkryć piękno słowa Bożego. To czas zachęty do osobistej lektury Ewangelii, wspólnego rozważania fragmentów Pisma Świętego w rodzinach oraz uczestnictwa w spotkaniach modlitewnych i nabożeństwach poświęconych Biblii. Nawet kilka minut codziennego czytania może stać się początkiem głębszej relacji z Bogiem. Święty

Hieronim powiedział: „Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa.” Te słowa przypominają nam, że nie można naprawdę poznać Jezusa, jeśli nie wsłuchujemy się w Jego słowo. Biblia nie jest jedynie świadectwem minionych wydarzeń – jest przestrzenią spotkania z Bogiem, który także dziś mówi do swojego ludu.

W świecie pełnym hałasu i pośpiechu Tydzień Biblijny staje się zaproszeniem do zatrzymania się i wsłuchania w głos Pana. Być może właśnie ten czas będzie dla wielu osób okazją, by po raz pierwszy od dawna sięgnąć po Pismo Święte i odkryć, że Bóg nadal przemawia z miłością do człowieka.

Niech tegoroczny Tydzień Biblijny stanie się dla naszej wspólnoty parafialnej zachętą do tego, aby słowo Boże nie tylko czytać, ale przede wszystkim nim żyć każdego dnia. [ks. Krzysztof]

Triduum Paschalne – najważniejsze dni w roku liturgicznym

Triduum Paschalne to trzy najważniejsze dni w roku liturgicznym Kościoła katolickiego. Rozpoczyna się wieczorem w Wielki Czwartek, a kończy w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego. W tych dniach wierni wspominają najważniejsze wydarzenia związane z męką, śmiercią i zmartwychwstaniem Jezusa Chrystusa.

Wielki Czwartek – pamiątka Ostatniej Wieczerzy.

Triduum Paschalne rozpoczyna się Mszą Wieczerzy Pańskiej w

Wielki Czwartek wieczorem. Podczas tej liturgii wspominamy Ostatnią Wieczerzę Jezusa z apostołami, kiedy ustanowił On sakrament Eucharystii oraz kapłaństwa. W wielu kościołach odbywa się również obrzęd obmycia nóg, który przypomina gest Jezusa wobec uczniów – znak pokory i służby drugiemu człowiekowi. Po Mszy Najświętszy Sakrament zostaje przeniesiony do tzw. „ciemnicy”, gdzie wierni czuwają na modlitwie.

Wielki Piątek – dzień męki i śmierci Jezusa.

W Wielki Piątek Kościół wspomina mękę i śmierć Jezusa na krzyżu. Tego dnia nie odprawia się Mszy Świętej. Wierni uczestniczą w liturgii Męki Pańskiej, podczas której czytany jest opis męki Jezusa, odbywa się adoracja krzyża oraz udzielana jest Komunia Święta. Jest to dzień szczególnej zadumy, modlitwy i postu.

Wielka Sobota – czas ciszy i oczekiwania.

Wielka Sobota to dzień ciszy i modlitewnego oczekiwania na zmartwychwstanie Chrystusa. Wierni przychodzą do kościołów, aby adorować Jezusa w Grobie Pańskim. Tego dnia święci się także pokarmy na stół wielkanocny. Najważniejsza liturgia rozpoczyna się wieczorem – jest to Wigilia Paschalna.

Wigilia Paschalna i Niedziela Zmartwychwstania.

Wigilia Paschalna należy już do obchodów Niedzieli Zmartwychwstania i jest najuroczystsza liturgia w całym roku. Rozpoczyna się od poświęcenia ognia i zapalenia paschału – symbolu zmartwychwstałego Chrystusa. Podczas liturgii czytane są fragmenty Pisma Świętego przypominające historię zbawienia. Następnie następuje liturgia chrzcielna i eucharystyczna.

Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego jest dniem radości i nadziei. Chrześcijanie świętują zwycięstwo życia nad śmiercią i dobra nad złem. Triduum Paschalne przypomina nam, że miłość Boga do człowieka jest silniejsza niż cierpienie i śmierć.

To wyjątkowy czas modlitwy, refleksji i duchowego przeżywania najważniejszych tajemnic wiary chrześcijańskiej. [ks. Wikary]

Z ORĘDZIA PAPIEŻA LEONA XIV NA WIELKI POST 2026 – /III/

Razem. Wreszcie, Wielki Post uwydatnia wspólnotowy wymiar słuchania Słowa i praktykowania postu. Pismo Święte również na wiele sposobów podkreśla ten aspekt. Na przykład, gdy w Księdze Nehemiasza opisuje, że lud zgromadził się, aby wysłuchać publicznego czytania Księgi Prawa i, praktykując post, przygotował się do wyznania wiary i uwielbienia, aby odnowić przymierze z Bogiem (por. Ne 9, 1-3).

Podobnie nasze parafie, rodziny, grupy kościelne i wspólnoty zakonne są wezwane do podjęcia w Wielkim Poście wspólnej wędrówki, na której słuchanie Słowa Bożego oraz wołania ubogich i ziemi, stanie się formą wspólnego życia, a post będzie wspierał rzeczywistą pokutę. W tej perspektywie nawrócenie dotyczy nie tylko sumienia jednostki, ale także stylu relacji, jakości dialogu, zdolności do otwarcia się na pytania płynące z rzeczywistości i do rozpoznawania tego, co naprawdę kieruje pragnieniem, zarówno w naszych wspólnotach kościelnych, jak i w ludzkości spragnionej sprawiedliwości i pojednania.

Najdrożsi, prosimy o taką łaskę Wielkiego Postu, która sprawi, że nasze ucho będzie bardziej uważne na Boga i na tych, którzy są ostatnimi. Prosimy o moc postu, która dotknie również języka, aby zmniejszyła się liczba słów, które ranią, a powiększała się przestrzeń dla głosu drugiego człowieka. Podejmijmy też wysiłek, aby nasze wspólnoty stały się

miejscami, w których krzyk cierpiących zostanie wysłuchany, a słuchanie zrodzi drogi wyzwolenia, czyniąc nas bardziej gotowymi i gorliwymi w przyczynianiu się do budowania cywilizacji miłości.

Z serca błogosławię was wszystkich i waszą wielkopostną wędrówkę.

Z Watykanu, dnia 5 lutego 2026 r., w dniu wspomnienia św. Agaty, dziewicy i męczennicy. **Leon XIV – Papież.**

Z ORĘDZIA PAPIEŻA LEONA XIV NA WIELKI POST 2026 – /II/

Pościć. Jeśli Wielki Post jest czasem słuchania, to post stanowi konkretną praktykę, która przygotowuje do przyjęcia Słowa Bożego. Wstrzemięźliwość od pokarmu jest bowiem bardzo starożytną i niezastąpioną praktyką ascetyczną na drodze nawrócenia. Właśnie dlatego, że angażuje ciało, uwidacznia to, co odczuwamy: „głód”, i co uważamy za niezbędne dla naszego utrzymania. Służy zatem rozeznaniu i uporządkowaniu „żądź”, podtrzymywaniu czujnego głodu i pragnienia sprawiedliwości, wyrывая je z rezygnacji, ucząc, by stawało się modlitwą i odpowiedzialnością względem bliźniego.

Św. Augustyn, z subtelnością duchową pozwala dostrzec napięcie między czasem teraźniejszym a przyszłym spełnieniem, które przechodzi przez tę troskę o serce, kiedy zauważa: „W czasie ziemskiego życia udziałem ludzi jest łaknąć i pragnąć sprawiedliwości, natomiast nasycenie nią należy do innego życia. Aniołowie sycają się tym chlebem, tym pokarmem. Ludzie zaś odczuwają jego głód, wszyscy są ku niemu zwrócenii w

pragnieniu. To właśnie owo zwrócenie w pragnieniu rozszerza duszę i powiększa jej zdolność". Tak rozumiany post pozwala nam nie tylko zdyscyplinować pragnienie, oczyścić je i uczynić bardziej wolnym, ale także poszerzyć je, aby zwracało się ku Bogu i kierowało się ku czynieniu dobra.

Jednakże, aby post zachował swoją ewangeliczną prawdę i uniknął pokusy napawania serca pychą, musi być zawsze przeżywany w wierze i pokorze. Wymaga on pozostania zakorzenionym w komunii z Panem, ponieważ „nie pości naprawdę ten, kto nie potrafi żywić się Słowem Bożym”. Jako znak widzialny naszego wysiłku wewnętrznego do wyzbycia się – z pomocą łaski – grzechu i zła, post musi obejmować również inne formy rezygnacji, mające na celu przyjęcie bardziej skromnego stylu życia, ponieważ „jedynie asceza czyni życie chrześcijańskie silnym i autentycznym”.

Chciałbym zatem zaprosić was do bardzo konkretnej i często niedocenianej formy wstrzeźliwości, a mianowicie powstrzymywania się od słów uderzających i raniących naszych bliźnich. Zaczniemy rozbierać nasz język, rezygnując z ostrych słów, pochopnych osądów, mówienia źle o nieobecnych, którzy nie mogą się bronić, oraz unikając oszczerstw. Starajmy się natomiast nauczyć się ważyć słowa i pielęgnować uprzejmość: w rodzinie, wśród przyjaciół, w miejscach pracy, w mediach społecznościowych, w debatach politycznych, w środkach przekazu, we wspólnotach chrześcijańskich. Wtedy wiele słów nienawiści ustąpi miejsca słowom nadziei i pokoju. **Leon XIV – Papież.**